

L'occità, la llengua oblidada que viu al Parlament de Catalunya

Catalunya és un dels pocs territoris europeus que reconeix tres llengües oficials | El 23 de setembre de 2010, la cambra catalana va aprovar l'oficialitat d'aquesta llengua, menystinguda per Espanya, França i Itàlia | La nova diputat de la CUP Mireia Boya serà la veu occitanista al Parlament després que altres diputats com Pilar Busquets, Francesc Boya o Àlex Moga ja l'hagin utilitzat amb anterioritat

Mireia Boya, a l'esquerra, és la veu occitanista al Parlament | Adrià Costa

El 23 de setembre de l'any 2010, José Montilla presidia el seu darrer ple al Parlament com a president de Catalunya. El tripartit escrivia el seu epitafi, si bé abans de ser enterrat definitivament va tenir temps d'aprovar, amb els vots de CiU, la Llei de l'occità, aranes a l'Aran (<http://www.parlament.cat/document/cataleg/48037.pdf>), que dotava la llengua d'un marc legal d'acord amb l'Estatut i en regulava la seva oficialitat a tot el país i el seu caràcter preferent a la Vall d'Aran.

Els 17 diputats de PP i C's es van oposar a la nova llei al·legant que contravenia sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut, on s'hi especificava l'anul·lació d'un precepte que al·ludia al català com a llengua preferencial a Catalunya.

L'aleshores vicepresident del Govern, Josep Lluís Carod-Rovira, va assegurar que amb l'aprovació de la llei es donava protecció a una llengua que havia estat "perseguida i oblidada" i, de retruc, convertia Catalunya en un dels pocs territoris de la Unió Europea i l'únic dins d'Espanya que reconeixia tres llengües oficials. L'occità entrava al Parlament per la porta gran després que diversos diputats aranesos com Maria Pilar Busquets (Convergència Democràtica Aranesa, vinculada a CiU) o Francesc Boya (Unitat Aranesa, vinculada al PSC) ja l'haguessin fet present en algunes de les seves intervencions anys enrere.

La "cupaire" Mireia Boya, la nova veu occitanista al Parlament de Catalunya

La nova legislatura comptarà amb dos diputats aranesos, Javier Rivas, de C's, i Mireia Boya, de la CUP, que substitueix Ramon Usall

(<http://www.naciodigital.cat/lleida/noticia/15851/diputat/cup/ramon/usall/plega/raons/strictament/personals>), que va cedir l'escó per motius personals. Boya serà la nova veu occitanista al Parlament, un fet que considera que ha d'entrar dins de la normalitat parlamentària.

Boya, que s'ha convertit en la nova presidenta del grup parlamentari de la CUP

(<http://www.naciodigital.cat/noticia/101808/aran/presideix/cup>), assegura a **NacióDigital** sentir-se un punt sorpresa pel rebombori que ha provocat el seu anunci públic de fer les intervencions en occità -ha rebut comentaris ofensius a Twitter per la decisió (<http://www.naciodigital.cat/noticia/101837>) -, alhora que recorda que no ha estat ni la primera ni tampoc la darrera que ho farà. El darrer diputat que es va dirigir a la cambra catalana en aranès va ser Àlex Moga, de CDA, durant la presentació de la Llei de l'Aran (<http://www.naciodigital.cat/noticia/81320/aran/es/fa/independent>) que es va aprovar fa un any (veure vídeo).

L'oblit d'Espanya, Itàlia i França

L'oficialitat de l'occità al Parlament i el seu us normalitzat contrasta, però, amb el menyspreu que les institucions dels tres estats on s'hi parla, Espanya, França i Itàlia, han tingut i tenen encara envers aquesta llengua. En cap administració d'aquests tres estats es permet l'ús de l'occità, un fet que en el cas espanyol entra en col·lisió directa amb els preceptes que el mateix estat espanyol va assumir el 5 de novembre del 1992 quan va firmar la Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries, un tractat que instava els estats a la protecció de les llengües menys parlades.

El govern espanyol va ratificar-lo el 9 d'abril del 2001, i la carta va entrar en vigor el primer d'agost del mateix any. El tractat destaca punts com els de "reconèixer les llengües minoritàries com a expressió de la riquesa cultural", "la necessitat d'una acció resolta de foment de les llengües regionals o minoritàries, amb la finalitat de salvaguardar-les" o "facilitar i/o fomentar l'ocupació oral i escrit de les llengües regionals o minoritàries en la vida pública i en la vida privada".

Els passos que va fer Espanya van ser seguits per Itàlia, que va firmar la Carta el 27 de juny de l'any 2000 i la va ratificar tot just fa quatre anys, el març del 2012. On hi ha hagut molts més problemes per tirar endavant la ratificació d'aquest tractat ha estat, paradoxalment, a França, el territori on més parlants d'occità hi ha, encara que la llengua ha quedat pràcticament anorreada (<http://www.naciodigital.cat/noticia/82485/occita/encara/amenaca/republica>). El 1999 la República francesa va signar el manifest, que encara avui no ha estat ratificat.

La majoria dels senadors de la dreta van votar el passat mes d'octubre contra un projecte de llei presentat pel govern socialista de François Hollande el juliol de 2015, que volia esmenar la Constitució francesa per a permetre-hi expressament la ratificació de la carta. Els membres de l'antiga UMP, i diversos partits de la dreta van aconseguir tombar aquesta proposta al considerar que la ratificació de la Carta trencaria la unitat de la nació francesa i introduiria "el comunitarisme".